

Datainspektionen
Årsredovisning 2009

Datainspektionen. Årsredovisning 2009.
Har du frågor om innehållet kontakta Datainspektionen,
telefon 08-657 61 00, e-post datainspektionen@datainspektionen.se,
eller besök www.datainspektionen.se

Innehåll

1. Året som gått.	4
2. Datainspektionens organisation	5
3. Omvärlden	6
4. Lagar.	7
5. Datainspektionens uppgifter	8
6. Datainspektionens mål och återrapporteringskrav	8
7. Tillsyn över behandlingen av personuppgifter	9
8. Kommittéarbete och remisser	14
9. Särskilt uppdrag – FRA	15
10. Inspektionsverksamheten	15
11. Klagomål	19
12. Förhandskontroller.	19
13. Övrig rapportering	20
14. Övergripande bedömning av utveckling och resultat för tillsyn över behandlingen av personuppgifter	25
15. Tillsyn och tillståndgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet	26
16. Organisationsstyrning.	29
17. Resultaträkning	32
18. Balansräkning.	33
19. Anslagsredovisning	35
20. Tilläggsupplysningar och noter	36
21. Sammanställning över väsentliga uppgifter	42

1. Året som gått

Även om jag vid förra årsskiftet i detta sammanhang hävdade att den personliga integriteten förmodligen aldrig varit så i fokus som 2008, är jag beredd att påstå att frågan varit minst lika ”het” 2009. Som exempel på betydelsefulla lagar, som trätt ikraft under året kan nämnas lagen mot penningtvätt, den s.k. IPRED-lagen (olaglig fildelning) och signalspaningslagen. Exempel på utredningar under året är förslag till lag om integritetsskydd i arbetslivet, förslag om ny lag angående kameraövervakning och förslag om hur e-förvaltning ska genomföras i bred skala.

Förutom att utrednings- och lagstiftningstakten är på en fortsatt hög nivå både här i Sverige och på Europainivå, har riksdagspartierna visat den här dimensionen ett starkt intresse. I slutet av 2008 antar Folkpartiet ett integritetspolitiskt program med trettio förslagspunkter för förbättrat integritetsskydd, däribland att Datainspektionen ska ersättas av en Integritetsinspektion med ett bredare mandat. I maj 2009 antar Centerpartiet ett öppenhetsprogram där det bland annat föreslås att Datainspektionen ska omvandlas till Integritetsombudsmannen och att rätten till integritet ska grundlagskyddas. Samma månad publicerar socialdemokraterna i Europaparlamentet en rapport med förslag att en integritetsombudsman snarast bör inrättas både i Sverige och i EU för att stärka skyddet för integriteten. I november föreslår en moderat framtidsgrupp att en ny borgerlig regering bör lova att minska volymen av personuppgifter i statliga register med 25 procent till 2014. Gruppen föreslår även åtgärder för att komma tillrätta med kränkningar på nätet. Företrädare för de övriga partierna har också väckt flera motioner inom det här området.

Mediaintresset för våra frågor är större än någonsin tidigare. Enligt vår statistik ökade antalet artiklar och nyhetsinslag med drygt 30 procent, jämfört med den tidigare toppnoteringen från 2008.

En central strategi för Datainspektionen är att synliggöra integritetsfrågorna i samhället. Vi ser därför mycket positivt på den ökade uppmärksamheten. Samtidigt ska framhållas att den också lett till att arbetsbelastningen på myndigheten hela tiden ökar.

I likhet med tidigare år har vår verksamhet särskilt varit inriktad mot känsliga områden, nya företeelser och områden där risken för missbruk är stor. Vi har utfört

inspektioner hos skolor, sjukvårdsinrättningar, polisen, Systembolaget, Försäkringskassan, Kronofogden, Migrationsverket, m.fl.

När det gäller nya företeelser kan nämnas ett projekt med Post- och Telestyrelsen (PTS) som riktas mot leverantörer av mobila innehållstjänster, fortsatta inspektioner avseende IT-stödet i skolor, breda aktiviteter för att följa utvecklingen av e-förvaltning samt olika insatser med anledning av den omreglerade apoteksmarknaden.

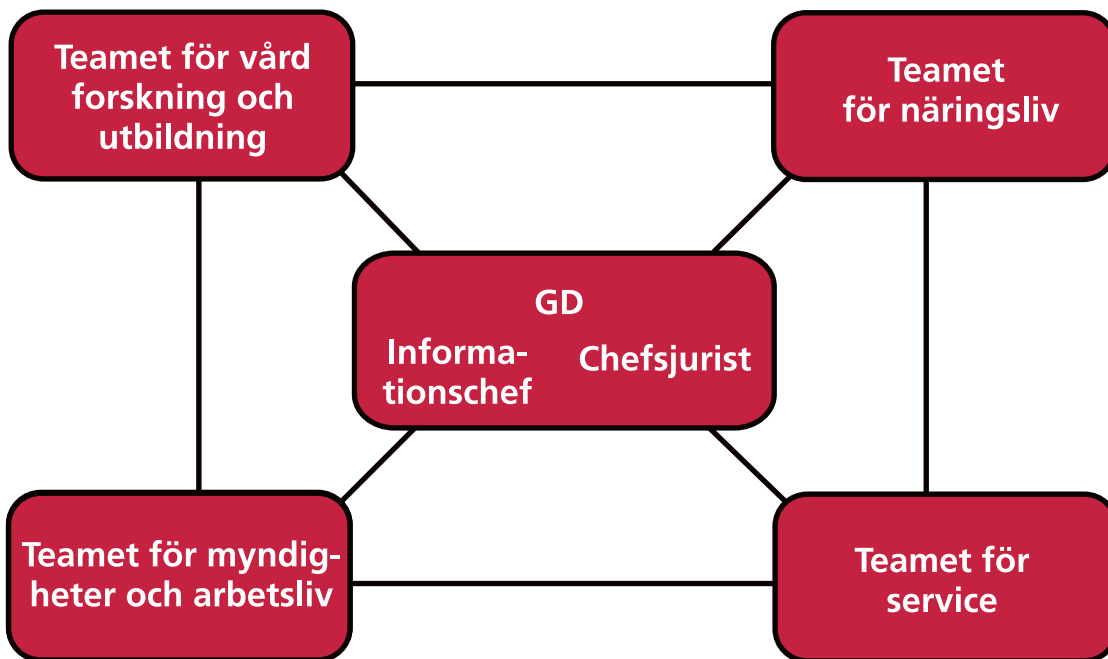
Andra områden som krävt mycket resurser är remiss- och kommittéarbetet och den ovan nämnda höga utredningstakten. Den internationella verksamheten och vår medverkan i EU:s gemensamma tillsyn är också arbetstunga områden.

Vi bedömer sammanfattningsvis att vi använt våra resurser i linje med regeringens direktiv och gjort rimliga prioriteringar. Vi har också i stort följt den strategi som utstakades för ca fem år sedan. Samtidigt ska medges att, även om inspektionsverksamheten ökat sedan föregående år, hade en ännu högre grad av inspektioner varit önskvärd. Det finns också en mängd frågor som Datainspektionen av praktiska eller rättsliga skäl är förhindrad att hantera. Ett område, inom vilket Datainspektionen har begränsade möjligheter att bidra till en god utveckling, är kränkningar på nätet eller ”enskilda som kränker enskilda”. Det här är ett problem med många bottenar. Både rätten till ett privatliv och rätten att yttra sig berörs. Det finns därför inga enkla lösningar, men vi bedömer att problemet förvärras successivt och det behöver angripas från flera håll.

När det gäller uppdraget att säkerställa god sed inom kreditupplysningen, kvarstår det sedan flera år påtalade problemet angående kreditupplysning på nätet. Justitieministern har dock under hösten aviserat att ett lagförslag kommer att presenteras under kommande vår i syfte att få bukt med problemet.

Göran Gräslund
Generaldirektör

2. Datainspektionens organisation

3. Omvärlden

Även 2009 har övervakning och kontroll dominerat mediedebatten inom Datainspektionens område. Det har kommit en rad lagar och lagförslag som påverkar integriteten. Vi har liksom förra året samlat dessa och även andra av årets integritetsfrågor i en rapport; Integritetsåret 2009. Bland annat lämnade under året E-delegationen en strategi för myndigheternas arbete med e-förvaltning och Kameraövervakningsutredningen lämnade sitt slutbetänkande.

Kameraövervakningens vara eller icke vara samt hur uppgifter från kameraövervakning får användas har diskuterats flitigt under året. Flera av våra tillsynsändanden har överklagats och prövas nu i domstolar. Det finns ett allt större intresse från olika håll av att använda uppgifter från kameraövervakning till allt fler syften.

E-förvaltningens utveckling ställer frågor om åtkomst, behörighet och sekretess på sin spets. Särskilt när det gäller skyddade identiteter måste de system som utvecklas ha både funktioner och stöd för rutiner för att se till att integritetsskyddet kan upprätthållas. När utbytet av uppgifter mellan myndigheter ökar blir frågor kring personuppgiftsansvar allt viktigare, till exempel kan felaktiga och missvisande uppgifter få allt större konsekvenser för enskilda.

Det så kallade molnet, det vill säga system och tjänster för distribuerad databehandling, har fått stor uppmärksamhet och vi har fått många frågor kring företeelsen. De dataskyddsbestämmelser som aktualiseras om man väljer att använda molntjänster är främst kraven på säkerhetsåtgärder, personuppgiftsbiträdesavtal och reglerna kring överföring till tredje land.

På Internet har det dykt upp flera hemsidor som testar yttrandefrihetens gränser. Det rör sig bland annat om publicering av personuppgifter om dömda personer. Kreditupplysningar via sms och webbplatser som skyddas av utgivningsbevis och som leder till att någon omfrågningskopia inte skickas, har utvecklats vidare. År 2008 kom ett förslag till lagändring som ska stoppa verksamheten. En proposition väntas under våren 2010.

Sammanhållen journalföring utvecklas på nationell och regional nivå. Arbetet med att anpassa journalsystemen till gällande säkerhetskrav pågår på många håll.

Den omreglerade apoteksmarknaden ställer krav på säkra IT-system.

Utvecklingen av mobila enheter med tillhörande tjänster innebär att fler personuppgifter sprids till flera aktörer. Det rör sig ofta om uppgifter som härstammar från teleoperatörer, men som används av tjänsteleverantörer av till exempel positioneringstjänster. Ofta används en ytterligare aktör vid debiteringen av tjänsterna. System för positionering, där arbetsgivare via GPS kan kontrollera var firmabilar och anställda befinner sig, börjar bli vanliga. Även mobila tjänster som innebär en så kallad augmented reality har börjat utvecklas, till exempel tjänster som lägger till information på skärmen när man siktar med en mobilkamera.

Biometri används mer och mer för identifiering och autentisering. På alltifrån flygplatser till gymnanläggningar avläses fingeravtryck för identifiering. Från halvårsskiftet 2009 förses numera svenska pass med fingeravtryck avläsbara med RFID-teknik. RFID-teknik används nu i system för färdbiljetter i storstadsregionerna. Elektroniska nycklar till flerfamiljsbostäder och tvättstugor blir allt vanligare.

4. Lagar

Datainspektionen är tillsynsmyndighet för personuppgiftslagen, kreditupplysningslagen och inkassolagen.

4.1 Personuppgiftslagen (PuL)

PuL har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks när personuppgifter behandlas. Med personuppgifter avses all information som kan hänföras till en levande fysisk person. Lagen omfattar behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad samt även manuellt förda personregister. Undantag gäller bland annat med hänsyn till offentlighetsprincipen samt tryck- och yttrandefriheten. PuL gäller då personuppgifter behandlas i verksamhet som bedrivs av såväl enskilda som av myndigheter. Lagen gäller dock inte om uppgifterna behandlas av en fysisk person helt privat. Att publicera personuppgifter på Internet, till exempel på en webbplats eller en blogg, anses inte som privat behandling. Den som är ansvarig för behandlingen av personuppgifter kallas personuppgiftsansvarig. Denne kan utse och till Datainspektionen anmäla ett personuppgiftsombud. Ett personuppgiftsombud har till uppgift att självständigt kontrollera den personuppgiftsansvariges behandlingar. Vissa särskilt integritetskänsliga behandlingar ska alltid anmälas till Datainspektionen för förhandskontroll. Behandling av personuppgifter i ostrukturerat material, till exempel löpande text och enstaka bild- och ljud-

upptagningar, är tillåten utan andra restriktioner än att den registrerades integritet inte får kränkas. Särregler i annan lagstiftning tar över bestämmelserna i PuL. Det finns ett stort antal särregler i särskilda registerförfattningar och i andra lagar och förordningar.

4.2 Kreditupplysningslagen (KuL)

KuL är främst en integritetslagstiftning, men lagen ska också bidra till en effektivt fungerande kreditupplysningsverksamhet. Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet behöver normalt tillstånd från Datainspektionen. Tillstånd får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt. Genom bland annat inspektioner kontrollerar Datainspektionen hur KuL efterlevs.

4.3 Inkassolagen (IkL)

Den som ska driva in fordringar för någon annans räkning, eller fordringar som har övertagits för indrivning, måste normalt ha Datainspektionens tillstånd. För att få tillstånd krävs att någon i företagets ledning har sakkunskap inom inkassoområdet och är omdömesgill. Datainspektionen bedömer om kraven är uppfyllda och kontrollerar att företaget iakttar god inkassosed.

5. Datainspektionens uppgifter

Enligt förordningen (2007:975) med instruktion för Datainspektionen ska inspektionen verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter och för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet. Myndigheten ska särskilt inrikta sin verksamhet på att informera om gällande regler samt ge råd och hjälp åt personuppgiftsombud enligt personuppgiftslagen. Myndigheten ska följa och beskriva utvecklingen på IT-området när det gäller frågor som rör integritet och ny teknik.

Myndigheten är tillstånds- och tillsynsmyndighet enligt kreditupplysningslagen och inkassolagen

Myndigheten är tillsynsmyndighet enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, ändrat genom

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003.

Myndigheten fullgör de förpliktelser som nämns i artikel 13 i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter när det gäller att lämna uppgifter till behörig myndighet i en stat som är ansluten till konventionen.

Myndigheten är nationell tillsynsmyndighet enligt

- artikel 23 i konventionen om upprättande av europeisk polisbyrå (Europolkonventionen),
- artikel 114 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 (Schengenkonventionen), och
- artikel 17 i konventionen om användning av informationsteknologi för tulländamål (TIS-konventionen).

6. Datainspektionens mål och återrapporteringskrav

Följande mål och övriga återrapporteringskrav följer av regleringsbrevet för år 2009.

Mål

Datainspektionen ska sträva efter att upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Fokus ska läggas på känsliga områden, nya företeelser och områden där risk för missbruk är särskilt stor.

Datainspektionen ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till ovan angivet mål samt till de uppgifter som framgår av förordningen (2007:975) med instruktion för Datainspektionen. Redovisningen ska göras enligt den statistikindelning som myndigheten använder.

Övriga återrapporteringskrav

E-förvaltning

Datainspektionen ska redovisa vilka insatser som gjorts för att bidra till utvecklingen av en elektronisk förvaltning.

Kommittéarbete och remisser

Datainspektionen ska redovisa omfattningen av myndighetens arbete med att svara på remisser och delta i kommittéer. Av redovisningen ska den tid och de resurser som myndigheten använder till detta arbete framgå.

Personal

Datainspektionen ska redovisa vidtagna insatser för att säkerställa en god personalförsörjning samt för att förebygga ohälsa inom myndigheten.

7. Tillsyn över behandlingen av personuppgifter

Kostnader och intäkter för området tillsyn över behandlingen av personuppgifter

	2009	2008	2007
Kostnader	31 235	29 811	30 819
Intäkter	1 973	1 843	2 112

7.1 Information, regelgivning och rådgivning (omfattning och inriktning)

7.1.1 Informationsmaterial

Datainspektionens webbplats är vår viktigaste kommunikationskanal och det primära verktyget för oss som 24-timmarsmyndighet. Under 2009 hade webbplatsen 272 193 besök, varav 185 746 unika besökare. De mest besökta delarna var Frågor & svar och faktsidorna om personuppgiftslagen. Den största ökningen, 50 procent jämfört med tidigare år, har sidorna med Frågor och svar haft. Trenden från 2008 att besökarna verkar stanna kvar på sidorna längre och att de lättare hittar vad de söker har fortsatt under 2009.

Under året har utvecklingen och förbättringen av innehåll och webbtjänster fortsatt. Pressmeddelanden och remissvar publiceras fortlöpande och samrådsyttranden och frågor och svar från callcenter används till att utöka webbplatsens faktadelar. Informationsmaterialet kring ett antal ämnen har uppdaterats eller nyproducerats och publicerats som webbsidor, pdf-dokument och trycksaker. Bland dessa kan nämnas

Personuppgifter i forskningen, Personregistrering i Sverige (en förteckning över de största personregistren i landet), Säkra din sajt (riktlinjer för medlemsvillkor för ungdomssajter), Intresseavvägning enligt person-

uppgiftslagen, Integriteten på den nya apoteksmarknaden, Information till registrerade samt de två rapporterna Integritetsåret 2008 och Ungdomar och integritet 2009. På webbplatsen har man också kunnat läsa mer om och anmäla sig till våra kurser och föreläsningar.

På webbplatsen kan man som tidigare prenumerera på ett e-nyhetsbrev som vid slutet av året hade drygt 3 000 prenumeranter.

Magazin Direkt är en periodisk skrift med reportage, nyheter och kommentarer i anslutning till Datainspektionens intresseområden. Fyra nummer har getts ut under året. Antalet prenumeranter på den tryckta utgåvan är nu 5 474.

Antal besökare på webbplatsen

2009	2008	2007
272 193	231 450 *	853 000

* ny mätmetod

Prenumeranter på nyhetsbrevet

2009	2008	2007
3 041	3 090	3 500

Prenumeranter Magazin Direkt

2009	2008	2007
5 474	5 840	5 889

7.1.2 Mediekontakter

Artiklar

2009	2008	2007
3190	2419	1512

Datainspektionens frågor har fått fortsatt stort utrymme i press, radio och TV, vilket bidrar till att sprida medvetenhet om integritetsfrågorna. Representanter för Datainspektionen har medverkat i nyhetsprogrammen i radio och TV. Pressfunktionen är fortsatt aktiv; 54 pressmeddelande skickades ut via mejl och publicerades

på www.datainspektionen.se, att jämföra med 67 pressmeddelanden 2008 och 45 pressmeddelanden 2007. Vi prenumererar på pressklipp och under 2009 förekom inspektionen och dess frågor i 3 190 artiklar, en ökning med cirka 32 procent jämfört med 2008 och med över 110 procent jämfört med 2007.

Under 2009 genomförde vi för tredje året i rad studien Ungdomar och Integritet. 2009 års undersökning visar att ungdomar har fått en mer negativ syn på övervakning. En trolig orsak till detta är just debatten kring bland annat Ipred-lagen och FRA-lagen. Nära hälften av ungdomarna anger att debatten har fått dem att fundera mer kring frågor om integritet.

Under året följde vi upp den mycket uppmärksammade publikationen Integritetsåret 2008. Precis som fjolårets sammanställning innehåller den förslag och beslut om lagar samt andra händelser som påverkade den personliga integriteten under året. Integritetsåret 2009 skickades ut till riksdagsledamöter, departement, politiska partier, tidningsredaktioner, ledarskribenter och andra påverkare och kan även beställas kostnadsfritt via myndighetens webbplats.

Datainspektionen polisanmälde under året två sexbrottssajter vilket väckte stor uppmärksamhet i massmedia. Myndigheten kom även i blickfånget när polisen började publicera bilder från övervakningskameror på sin webbplats för att få allmänhetens hjälp att identifiera personer misstänka för brott. I samband med ett mycket uppmärksammat mord påstods det i massmedia att Systembolaget lagrar information om kunders kreditkortsköp i tio år. Datainspektionens granskning av Systembolaget fångade massmedias intresse.

I debattartiklar i bland annat Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter varnade Datainspektionens generaldirektör för att personuppgiftslagen inte duger för att hindra de allt värre kränkningarna på Internet.

7.1.3 Telefon- och mejlfrågor

Datainspektionens callcenter är bemannat av två jurister som alla arbetsdagar besvarar frågor per telefon och mejl. Dessa jurister tar hand om mejlfrågor som inte kräver särskild utredning och målsättningen är att frågorna ska vara besvarade inom tre arbetsdagar. En fråga som kräver särskild utredning diarieförs som ett ärende för vidare utredning och frågeställaren får då besked om detta inom tre arbetsdagar. Majoriteten av alla frågor 2009 kunde dock besvaras omgående. Antalet mejlfrågor som rörde tillämpningen av personuppgiftslagen som besvarades 2009 var cirka 3 100 jämfört med 3 000 för 2008. Antalet telefonsamtal som rörde tillämp-

ningen av personuppgiftslagen och som besvarades av juristerna i callcenter var cirka 6 400 jämfört med 6 200 för 2008. Antalet frågor till callcenter har således ökat något jämfört med föregående år. Även myndighetens övriga medarbetare besvarar dagligen ett stort antal frågor.

7.1.4 Föreläsningar, seminarier och konferenser

Föreläsningar, seminarier och konferenser

2009	2008	2007
48*	75	86

* Avser antal föreläsningstillfällen oavsett en eller flera antal föreläsare per tillfälle. Tidigare år redovisas det totala antalet tillfällen per anställd som föreläst.

Datainspektionen har vid 48 tillfällen hållit föreläsningar om personuppgiftslagen (seminarier för personuppgiftsombuden inräknade) på egna och andras konferenser, kurser och seminarier, vid utländska besök samt hos myndigheter, företag och organisationer runt om i landet. Av dessa var 22 arrangerade av Datainspektionen. Vid dessa tillfällen deltog i regel två eller tre av Datainspektionens anställda som föreläsare. Övriga 25 var uppdragsföreläsningar.

Under hösten anordnade Datainspektionen vid tre tillfällen särskilda föreläsningar om patientdatalagen med sammanlagt 182 åhörare. Under året har åtta speciella seminarier anordnats för personuppgiftsombuden.

7.1.5 Personuppgiftsombud

Vid ingången av året hade 6 096 personuppgiftsansvariga anmält ombud och vid årets slut var siffran 6 236, alltså en ökning under året med 140 personuppgiftsansvariga. Antalet personuppgiftsombud har ökat från 3 562 till 3 678 (en person kan vara ombud åt flera personuppgiftsansvariga).

7.1.6 Seminarier för personuppgiftsombud

Seminarier

2009	2008	2007
8	7	10

Rådgivning, stöd och utbildningsverksamhet gentemot personuppgiftsombuden är en viktig verksamhet. Ambitionen är att ombudens kunskaper ska ligga på en hög nivå. Under året har åtta seminarier i två olika nivåer anordnats speciellt för ombuden. Därutöver har personuppgiftsombuden inbjudits till och deltagit i särskilda föreläsningar om patientdatalagen som Datainspektionen anordnade under hösten. Våra seminarier har utvärderats och ombuden är generellt sett mycket nöjda både vad gäller innehåll och genomförande. Ombuden har en egen kontaktperson på Datainspektionen som besvarar frågor på telefon och e-post. Datainspektionens webbplats har särskilda faktasidor för personuppgiftsombuden.

7.1.7 Samråd

Samråd

2009	2008	2007
53	36	52

Begäran om samråd från ett personuppgiftsombud i fråga om tolkning av personuppgiftslagens bestämmelser och annan registerlagstiftning uppgick under året till 53. Flera av samrådsärendena har varit komplicerade och resurskrävande. Några av dem har dessutom rört frågor som belyser hur samhället snabbt förändras när det gäller integritetsskydd.

Följande ärende kan nämnas särskilt.

En ny företeelse som dök upp under andra halvåret 2009 var att Polismyndigheten i Skåne började publicera bilder på okända misstänkta förövare på Internet. Syftet med publiceringarna var att få allmänhetens hjälp med att identifiera de misstänkta förövarna. Som en följd av Skånepolisens verksamhet begärde Rikspolisstyrelsen ett samråd med Datainspektionen om den aktuella personuppgiftsbehandlingslagligheten. Datainspektionen ansåg att publicering på Internet endast är tillåten i undantagsfall, t.ex. vid särskilt allvarlig brottslighet eller då den publicerade personen är farlig för allmänheten. Datainspektionen kommer nu att avvakta de eventuella riktlinjer och åtgärder som Rikspolisstyrelsen kommer

att fatta med anledning av inspektionens ställningstagande i frågan. Även Justitieombudsmannen kommer att meddela beslut angående polisens publicering på Internet.

7.2 Regelgivning och rådgivning

7.2.1 Samverkan med andra myndigheter och organisationer

För att öka effektiviteten i verksamheten har Datainspektionen som målsättning att nationellt samverka med andra myndigheter och organisationer.

Syftet med samverkan har varit att åstadkomma samsyn i integritetsfrågor, att utbyta information om handläggning av ärenden och att klargöra gränser mellan myndigheternas tillsynsansvar.

Genom denna samverkan har vi även kunnat sprida information, fånga upp utvecklingstendenser, följa IT-utvecklingen och sprida medvetande om integritetsrisker.

Inom område myndigheter och arbetsliv har samverkan skett med Post- och Telestyrelsen (PTS), Rikspolisstyrelsen (RPS), Migrationsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Säkerhets- och Integritetsskyddsmyndigheten (SIN) samt Verket för högskoleservice (VHS).

Datainspektionen och PTS har träffats vid fyra tillfällen under 2009. Vid mötena har information om handläggning av ärenden utbytt och gränser mellan myndigheternas tillsynsansvar har diskuterats. Datainspektionen har även haft ett nära samarbete med PTS när det gäller den EU-gemensamma tillsynen av datalagringsdirektivet.

Datainspektionen och RPS har träffats under fyra tillfällen under 2009. Samrådsgruppens arbete ska ses som ett komplement till den traditionella ärendehantering. Även den planerade utvecklingen av polisens personuppgiftsbehandling har diskuterats.

Datainspektionen deltar i en referensgrupp knuten till Migrationsverkets VIS-projekt. Projektet har bl.a. till uppgift att ta fram system för uppkoppling och åtkomst till det centrala europeiska Visa Information System (VIS). Ett möte har hållits under 2009 där status för projektet redovisats samt aktuella frågor diskuterats. Möten har även skett med Migrationsverket angående verkets utveckling av e-migration.

Datainspektionen har deltagit i två samrådsmöten med MSB angående IT-säkerhetsfrågor. Två möten

har ägt rum med SIN för att diskutera myndigheternas tillsynsansvar.

Verket för högskoleservice (VHS) fick i maj ett regeringsuppdrag gällande anmälnings- och studieavgifter för studenter från tredje land. Uppdraget skulle genomföras i samarbete och samråd med bland andra Datainspektionen. Datainspektionen har deltagit med en representant vid tre möten, lämnat synpunkter under hand och deltagit vid den hearing som föregick redovisningen av uppdraget. Efter det att uppdraget redovisades i en rapport den 15 september 2009 har Datainspektionen också skriftligen, till ansvarigt departement, yttrat sig över innehållet i rapporten.

Samråd med RIF-kansliet: se avsnittet om e-förvaltning.

Datainspektionen har deltagit i tre nätverksmöten hos Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Nätverksmötena har under året framför allt rört information om och tillämpning av patientdatalagen. Datainspektionen har vid tre möten med Socialstyrelsen diskuterat diverse dataskyddsfrågor bl.a. hur de två myndigheterna arbetar med tillsyn enligt patientdatalagen. Datainspektionen har deltagit i ett seminarium på regeringskansliet om det s.k. fetmaregistret. Under året har Datainspektionen även haft två möten med företrädare för Smittskyddsinstitutet som önskat samråda om ett IT-system för bevakning av antibiotikaresistens, SveBar. Den statliga vaccinationsutredningen (S 2008:10) har under slutet av 2009 inlett sitt samråd med Datainspektionen, vilket

kommer att fortsätta under 2010 (jfr kommittédirektiv 2008:131).

Datainspektionen har deltagit i ett möte om medicintekniska system hos Läkemedelsverket och i samband därmed fått möjlighet att lämna synpunkter på en rapport i ämnet.

Datainspektionen har vid ett tillfälle deltagit tillsammans med ett stort antal andra myndigheter (t.ex. Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten och Barnombudsmannen) i ett nystartat nätverk. Syftet med detta nätverk är att myndigheterna ska samverka kring frågor som rör barn och ungdomar.

Datainspektionen har vid ett tillfälle samverkat med Finansinspektionen i frågor som rör personuppgiftsbehandling vid tillämpning av lag (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

7.2.2 Undantag enligt 21 § PuL

Ansökningar

2009	2008	2007
62	41	11

Under året har det kommit in 62 ansökningar om undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelser.

Flera multinationella företag inför "whistleblowing", ett system där anställda kan rapportera om lagbrott och oetisk verksamhet inom det egna företaget eller den egna koncernen. Av årets ansökningar om undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelse avser 56 stycken så kallad whistleblowing och 53 av dessa har avgjorts. Under året har även åtta ansökningar avseende whistleblowing inkomna under 2008 avgjorts. Ett av ärendena avsåg ett nationellt bolag.

Samtliga företag som velat införa system för whistleblowing har beviljats undantag från förbudet i samma omfattning och under samma förutsättningar. Enligt beslutet ska systemet utgöra ett komplement till normal internförvaltning. Det får bara användas när det är sakligt motiverat att inte använda företagets interna informations- och rapporteringskanaler och det måste vara frivilligt att använda. Systemet ska också begränsas till allvarliga oegentligheter som rör viss ekonomisk brottslighet. Det får även avse allvarliga oegentligheter som rör företagets vitala intressen eller enskildas liv och hälsa. Endast anställda i nyckelpositioner eller ledande ställning får anmälas i systemet och bestämmelserna i personuppgiftslagen måste följas. Under året har den

sistnämnda förutsättningen överklagats i tre ärenden, men dessa har ännu inte avgjorts av länsrätten.

Under året har Datainspektionen startat ett projekt för att följa upp ett antal av de beslut, om undantag för införande av whistleblowingsystem, som tidigare fattats. Inledningsvis har 29 av företagen varit föremål för en enkätinsyn. Projektet kommer att fortgå under 2010.

Övriga ansökningar har gjorts av banker som vill kontrollera kunder mot den amerikanska s.k. OFAC-listan, utväxla IP-nummer med andra banker i samband med intrångsförsök, utväxla uppgifter om företag som säljer sexuella övergreppsbilder på barn via Internet i syfte att förhindra att det svenska betalningssystemet används för köp och försäljning av sådana bilder samt lämna ut uppgifter till VISA Europas centrala databas i Storbritannien avseende säljföretag vars kortinlösenavtal sagts upp på grund av kontraktsbrott.

7.2.3 Undantag från förbudet i 33 § personuppgiftslagen

Datainspektionen har under året meddelat beslut om att tillåta undantag från förbudet i 33 § personuppgiftslagen mot att överföra personuppgifter till tredjeland. Beslutet om undantag rörde en överföring av kodade personuppgifter i samband med ett internationellt cancerforskningsprojekt.

7.2.4 Nationella branschöverenskommelser

Företrädare för fastighetsbranschen har under året fortsatt sitt arbete med att ta fram en branschöverenskommelse som ska reglera kameraövervakning i flerfamiljshus. Arbetet har skett efter samråd med Datainspektionen som föregående år tog initiativet efter att då ha noterat en ökad användning av kameraövervakning i flerfamiljshus och även en ökning av antalet klagomål som rör sådan kameraövervakning.

7.2.5 Bedömning

Vårt proaktiva arbetssätt med en satsning på olika former av kommunikationsarbete har gett ett mycket bra resultat. Våra frågor får stort utrymme i massmedia och därmed hålls allmänheten informerad om integritetsfrågorna. Vi har tagit fram en mängd informationsmaterial både på webben och i tryckt form, hållit seminarier, utbildningar och föreläsningar. Ökningen av antalet besökare till Frågor och svarsdelen på webben blev enorm. Vi samarbetade under året med flera myndigheter i olika frågor. Sammantaget bedömer vi att våra insatser har varit verkningsfulla.

8. Kommittéarbete och remisser

Återrapporteringskrav

Datainspektionen ska redovisa omfattningen av myndighetens arbete med att svara på remisser och delta i kommittéer. Av redovisningen ska den tid och de resurser som myndigheten använder till detta arbete framgå.

8.1 Kommittéarbete

Företrädare för inspektionen har under året deltagit som experter i Yttrandefrihetskommittén (Ju 2003:04), Utredningen om integritetsskydd i arbetslivet (N 2006:07), Socialtjänstdatautredningen (S 2007:09), 2008 års kameraövervakningsutredning (Ju 2008:04), E-offentlighetskommittén (Ju 2008:06), Vägtrafikregisterutredningen (N 2008:04), Biobanksutredningen (S 2008:08) och E-delegationen (referensgrupp till delegationen) (Fi 2009:01).

Redovisad tid för deltagande i utredningar under 2009 uppgick till 521 timmar.

I slutet av året beslutades att Datainspektionen även ska medverka med en expert i Självordspreventionsutredningen (S 2009:06).

8.2 Remissarbete

Avgivna remissyttranden

2009	2008	2007
116	97	82

Inkomna remisser

2009	2008	2007
107	111	80

Under år 2009 har 116 remissyttranden avgivits. Därtill kommer delningar, dvs. begäran om synpunkter på utkast till författningar, lagrådsremisser och propositioner. Remissynpunkterna har huvudsakligen avsett verksamhetsgrenen avseende PuL. Redovisad tid för arbete med remisser uppgick under året till 2 982 timmar, vilket kan jämföras med 3 096 timmar år 2008.

8.3 Bedömning

Datainspektionen lägger årligen ner ett omfattande arbete på att delta i kommittéarbetet, läsa in remissförslag och att lämna remissynpunkter. Det följer redan av att antalet remisser är stort i förhållande till inspektionens begränsade storlek och att inspektionen är skyldig att besvara remisser från Regeringskansliet. Men det beror även på att inspektionen anser att det är ett väsentligt arbete för att påverka utformningen av regelverk som har betydelse för enskildas integritet. Bakgrunden är också att artikel 28 punkten 2 i EU:s dataskyddsdirektiv och propositionen (1997/98:44) Personuppgiftslag (s.101f) förutsätter en sådan roll för datatillsynsmyndigheten.

Under verksamhetsåret 2008 ökade antalet inkomna remisser betydligt. Under år 2009 har antalet inkomna remisser (107) legat kvar på samma höga nivå. Det har medfört en fortsatt betydande resursåtgång för detta som vi anser kvalificerade arbete, fastän vi medvetet har begränsat synpunkterna till de väsentligaste för integritetsskyddet och inte kunnat ha ambitionen att ge utformade alternativa förslag när problem uppmärksammas. Vi bedömer dock att inspektionen i besvarandet av remisser presterat enligt sin förutsatta roll.

9. Särskilt uppdrag – FRA

I februari 2009 erhöll Datainspektionen regeringens uppdrag att under 2009 och 2010 följa den personuppgiftsbehandling vid Försvarets radioanstalt (FRA) som föranleds av 2009 års lag om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (allmänt kallas "FRA-lagen"). Inom ramen för sitt uppdrag ska Datainspektionen:

- analysera vilka särskilda integritetsproblem som kan uppstå i samband med personuppgiftsbehandling i FRA:s signalspaningsverksamhet
- utreda om de rutiner och riktlinjer som FRA tillämpar är tillräckliga för att hantera sådana problem, och
- bistå FRA vid utarbetandet av de ytterligare rutiner och riktlinjer som kan vara nödvändiga för att tillgodose integritetsskyddsbehovet vid personuppgiftsbehandling i signalspaningsverksamheten.

Datainspektionen löser sitt uppdrag i projektform. I projektet ingår fem medarbetare från inspektionen, tre jurister och två IT-säkerhetsspecialister. Dessutom finns till projektet en styrgrupp knuten, vars medlemmar utgörs av representanter ur Datainspektionens myndighetsledning. Under 2009 har en projektplan tagits fram, personalen i projektet utbildats och den operativa verksamheten i projektet har påbörjats. I sitt arbete biträds Datainspektionen av en parlamentarisk kommitté som har att bedöma FRA:s signalspaning ur ett brett perspektiv. Projektet kommer att redovisa resultatet av sitt arbete till regeringen senast den 6 december 2010.

10. Inspektionsverksamheten

Fältinspektioner

	2009	2008	2007
Påbörjade	41	53	33
Avslutade	44	29	38

Skrivbordsinspektioner

	2009	2008	2007
Påbörjade	79	60	79
Avslutade	66	65	90

Enkätinspektioner

	2009	2008	2007
Påbörjade	29	0	55
Avslutade	0	0	56

Totalt antal ärenden

	2009	2008	2007
Påbörjade	149	113	167
Avslutade	110	94	184
Ingående balans	59	40	57
Utgående balans	98	59	40

10.2 Temainspektioner

En temainspektion är en bred och djup granskning av en bransch, sektor eller företeelse. En sådan granskning kräver mer tid och större resurser än en sedvanlig inspektion.

10.2.1 Skolor

Som en uppföljning av 2008 års skolprojekt inspekterades fyra skolor under andra halvåret 2009. Vid uppföljningen påträffades bl.a. brister avseende kunskapen om att personuppgifter i skolornas IT-stöd måste gallras.

10.2.2 Nationell patientöversikt

Under 2009 genomfördes fyra inspektioner av olika vårdgivare som deltar i en regional sammanhållen journalföring (inom ramen för den s.k. Nationella patientöversikten). Inspektionerna kommer att avslutas med beslut under våren 2010.

10.2.3 Åtkomstkontroll

Datainspektionen skärpte kontrollen av privata vårdgivare genom att under hösten genomföra inspektioner med inriktning på behörighetstilldelning och åtkomstkontroll hos sex privata vårdgivare. Beslut kommer att fattas under våren 2010.

10.2.4 Kollektivtrafiken

Tillsyn mot kollektivtrafikföretag under 2009 har visat att de uppgifter som registreras i vissa fall kan vara allmän handling och ska då sparas för all framtid om det inte finns särskilda gallringsföreskrifter som reglerar när uppgifterna ska tas bort. Datainspektionen har med anledning av detta under 2009 tillskrivit regeringen och uppmärksammat behovet av en författningsreglering som reglerar vilka uppgifter som kollektivtrafikbolagen får lagra och hur länge.

10.2.5 Finansbranschen

Datainspektionen har under 2009 utövat tillsyn mot flera finansiella institut som erbjuder så kallade sms-lån. Myndigheten har bland annat granskat företagens IT-säkerhet, hur de identifierar sina kunder, gallring, missbruksregistrering och hur företagen hämtar in och bevarar kreditupplysningsinformation. Ärendena kommer att avslutas i början av 2010.

10.2.6 Leverantörer av mobila innehållstjänster

Datainspektionen och PTS har i ett gemensamt tillsynsprojekt under 2009 granskat hur uppgifter om mobilanvändare flödar mellan aktörerna på marknaden för mobila innehållstjänster. Den gemensamma granskningen har visat att den information som innehållsleverantörer lämnar kan förbättras i flera avseenden, bland annat vad gäller rätten till registerutdrag och möjligheten att begära rättelse liksom beskrivningen av varför personuppgifter samlas in och hanteras. Projektet har resulterat i en gemensam rapport.

10.3 Fältinspektioner

10.3.1 Arbetslivet

Ett elektronikföretag har inspekterats för att kontrollera den behandling av personuppgifter som sker när biometriska uppgifter används för närvarokontroll av personalen. Handläggningen av ärendet är ännu inte avslutad.

10.3.2 Polisen

I april 2009 inspekterades personuppgiftsbehandlingen vid Polismyndigheten i Västra Götaland med betoning på hanteringen av personuppgifter i de stora IT-systemen Rationell Anmälningsrutin (RAR) och Datoriserad Utredningsrutin Tvångsmedel (DurTvå). Även kriminalunderrättelseverksamheten inspekterades. I ärendet konstaterades en del brister som främst har sin bakgrund i den bristfälliga elektroniska återkopplingen mellan å ena sidan domstolarna och Åklagarmyndigheten och å andra sidan polisen.

10.3.3 Kameraövervakning

Efter klagomål inspekterade Datainspektionen kameraövervakningen i en matbutik. I butiken fanns övervakningskameror i de utrymmen personalen vistades i och butikens ägare kunde från sitt hem ta del av bilder

i realtid. Ägaren uppgav att övervakningen användes av säkerhetsskäl men Datainspektionen ansåg att det fanns en påtaglig risk för att använda kameraövervakningen för att kontrollera de anställdas arbete. Mot bakgrund av detta samt det faktum att informationen till personalen om kameraövervakningen varit otillräcklig ansåg Datainspektionen att kameraövervakningen inte var tillåten enligt personuppgiftslagen.

10.3.4 Patientdatalagen

Datainspektionen har genom tillsyn följt rutinerna för logguppföljningar på Karolinska universitetssjukhuset (se Årsredovisning 2007). Efter en inspektion konstaterade vi att loggkontrollerna är helt otillräckliga för att uppfylla kraven i patientdatalagen och Socialstyrelsens föreskrifter Informationshantering och journalföring inom hälso- och sjukvården (SOSFS 2008:14). Vi förelade därför sjukhuset att ge in en åtgärdsplan. I åtgärdsplanen beskrev sjukhuset hur kontrollen skulle utökas och förändras i tre steg. Det såg vi som en förbättring, särskilt om sjukhuset informerar personalen för att få en preventiv effekt. Senast den 1 februari 2010 ska sjukhuset redovisa hur åtgärdsplanen följs.

10.3.5 DNA-tester

Datainspektionen genomförde en inspektion av ett företag som tillhandahåller DNA-tester via Internet. Syftet var att följa upp tidigare meddelade säkerhetsföreskrifter inom ramen för en förhandskontroll (se årsredovisning 2008). Säkerhetsföreskrifterna följdes och Datainspektionen lämnade i beslutet vissa synpunkter och rekommendationer kring kryptering, lagring, inloggning och gallring.

10.4 Skrivbordsinspektioner

10.4.1 Arbetslivet

Datainspektionen har i olika tillsynsbeslut bedömt behandling av personuppgifter inom arbetslivet. Det har t.ex. gällt kontroll av anställdas Internet- och e-postanvändning, prestationsmätningar och kameraövervakning på arbetsplatser.

I ett ärende har inspektionen slagit fast att bilder från en skolas övervakningskameror inte får användas för att kontrollera städningen. I ett annat ärende har tillsyn gjorts mot en myndighet som mäter individuella prestationer av anställda. Inspektionen bedömde att mätningen inte bryter mot personuppgiftslagen men att övervakning i realtid ska begränsas så långt som möjligt.

10.4.2 Polisen

Det har under året stått klart att det föreligger problem när det gäller gallring i vissa av polisens större IT-system. Inom ramen för den samrådsgrupp som inrättats mellan Rikspolisstyrelsen och Datainspektionen (se 2008 års årsredovisning, sid. 26 f. angående en närmare beskrivning av samrådsgruppens arbete och uppgifter) har en konstruktiv dialog förts om de aktuella problemen och Datainspektionen handlägger för närvarande ärenden som har till syfte att skapa ändamålsenliga förändringar i polisens personuppgiftsbehandling i relevanta delar. Arbetet med den nationella polisen har till viss del påverkats av den nya lagstiftning för personuppgiftsbehandlingen i polisens brottsbekämpande verksamhet som föreslås träda i kraft i mars 2012. I samband härmed kommer de allra flesta tillstånd, som Datainspektionen har meddelat med stöd av den numera upphävda datalagen från 1973, upphöra att gälla. På sikt kommer således polisens personuppgiftsbehandling att omfattas av ett helt annat regelverk än idag. Det kommer i sin tur innebära att Datainspektionens tillsynsverksamhet m.m. gentemot polisen också kommer att förändras.

10.4.3 Kunduppgifter

Datainspektionen har granskat Systembolagets behandling av personuppgifter sedan det i media påståtts att Systembolaget kan kartlägga kunders alkoholinköp 10 år tillbaka i tiden med hjälp av den information som registreras i kassasystemet när kunden väljer att betala med kort. Datainspektionens granskning visade dock att Systembolaget saknar möjlighet att på egen hand göra sådana kartläggningar.

10.4.4 Personuppgiftsansvar på Internet

Datainspektionen har under år 2009 utövat tillsyn mot ett företag som driver en webbtjänst där besökarna kan lämna omdömen om andra och i beslut i början av år 2010 konstaterat att den som driver webbtjänsten inte kan avsäga sig personuppgiftsansvaret för de personuppgifter som användarna skriver i sina omdömen.

10.4.5 Kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården

Efter flera klagomål från allmänheten inledde Datainspektionen tillsyn mot en insamlingsfond och två av hälso- och sjukvårdens kvalitetsregister. Syftet med tillsynen är bl.a. att utreda om känsliga personuppgifter om människors kontakter med hälso- och sjukvården har använts på ett otillåtet sätt inom ramen för marknadsföring av insamlingsfondens verksamhet. Beslut kommer att fattas under 2010.

10.5 Nationella inspektioner inom ramen för EU-samarbetet

10.5.1 Europol

Datainspektionen har under året (november 2009) inspekterat den svenska nationella enheten för Europol, som organisatoriskt ingår i Enheten för Internationellt polissamarbete (IPO) under Rikskriminalpolisen. Syftet med inspektionen var att titta närmare på den hantering som sker av svensk polis när det gäller registreringar av uppgifter i Europols informationssystem (EIS), samt att få en redovisning av det arbetssätt som enheten tillämpar. Senast Datainspektionen besökte enheten var under år 2007. Ärendet är ännu inte avslutat.

10.5.2 Schengen

Datainspektionen har under året inte genomfört någon nationell tillsyn av Schengens informationssystem (SIS) till följd av EU-samarbetet. Sådan tillsyn gjordes under

2008 avseende artiklarna 97 och 98 i Schengenkonventionen. Vid sidan av den tillsyn som föräleds av EU-samarbetet gör Datainspektionen på eget initiativ regelbundna inspektioner hos Rikspolisstyrelsen för att kontrollera personuppgiftsbehandlingen i SIS. En sådan inspektion gjordes i december 2009. Ärendet är ännu inte avslutat.

10.5.3 Eurodac – nationell tillsyn

Inom ramen för samarbetet med den Europeiske datatillsynsmannen (EDPS) och andra medlemsstaters dataskyddsmyndigheter gjordes under 2009 en enkät-tillsyn gentemot Migrationsverket avseende hanteringen av Eurodac. Tillsynen avsåg frågan om information till de registrerade och rutinerna för att bestämma ålder för att undvika fingeravtrycksregistrering av barn under 14 år. Vid tillsynen framkom att det fanns vissa brister i rutinerna för information och Migrationsverket har förklarat att man ska se över rutinerna. Se mer om den gemensamma tillsynen under avsnittet Internationell verksamhet.

10.5.4 CIS – nationell tillsyn

Den gemensamma tillsynsmyndigheten för Customs Information System (CIS), TIS på svenska, påbörjade i december 2009 en gemensam tillsyn avseende IT-säkerhet i CIS. Till följd av detta genomförde Datainspektionen en inspektion hos Tullverket i Luleå samma månad. Ärendet är ännu inte avslutat.

10.6 Bedömning

Vårt val av tillsynsobjekt har präglats av områden där känsliga uppgifter förekommer, nya företeelser och områden där risk för missbruk är särskilt stor. Det totala antalet inspektioner har ökat under året jämfört med förra året – såväl påbörjade som avslutade inspektioner. Ökning har skett av skrivbordsinspektioner och enkätinspektioner. Fältinspektioner har minskat. Resurserna har enligt vår tidredovisning ökat jämfört med förra året för skrivbordsinspektioner och minskat något för fältinspektioner. Den totala resursåtgången för inspektionsverksamheten under året uppgår till ungefär samma som för året innan. Enligt vår tillsynspolicy ska skrivbordsinspektion inledas om ärendet kan utredas genom skriftväxling. En skrivbordsinspektion är oftast mindre resurskrävande än en fältinspektion. Prioriteringen av skrivbordsinspektioner är således i enlighet med vår policy.

11. Klagomål

11.1 Behandling av inkomna klagomål

Inkomna klagomål

	2009	2008	2007
PuL	233	279	226

Det har under året kommit in 233 diarietörda klagomål enligt personuppgiftslagen. Alla som klagar får besked i någon form. De flesta klagomålen avser personuppgiftsbehandling inom kund- och medlemsförhållanden, på Internet, inom myndigheter och arbetslivet.

11.2 Kvalificerade frågor

Inkomna kvalificerade frågor

2009	2008	2007
342	228	138

11.2 Bedömning

Antalet diarietörda klagomål enligt personuppgiftslagen har minskat jämfört med föregående år. Detta kan eventuellt förklaras genom att klagomål som kan hanteras omgående utan särskild utredning i större utsträckning hanteras av juristerna i callcenter. Dessa diarietörda inte som ärenden och ingår då inte i statistiken avseende inkomna klagomål. Statistiken avseende kvalificerade frågor till myndigheten och klagomål/frågor till callcenter har dock ökat, vilket innebär att antalet kontakter med medborgarna har ökat under året.

12. Förhandskontroller

Inkomna förhandskontroller

	2009	2008	2007
Forskning	294	211	192
Polisen	29	1	47
Skattemyndigheten	0	0	0
Tullverket	0	0	0
Kustbevakningen	2	2	1

12.1 Förhandskontroller

Den övervägande delen av anmälningar för förhandskontroll har avsett anmälan om hantering av personuppgifter om genetiska anlag i samband med forskning. Antalet sådana anmälningar har ökat med 83 under 2009. En förklaring till ökningen kan eventuellt vara att genetiska undersökningar kan genomföras på ett annat sätt än tidigare.

12.1.1 Polisen

Utifrån de anmälningar för förhandskontroll, som har handlagts av Datainspektionen, under året förefaller polisen i större utsträckning än tidigare vilja behandla personuppgifter på sitt intranät i syfte att få en bättre överblick över sådan hantering som sker löpande och med korta tidsförhållanden, t.ex. i arrestlokaler och liknande. Datainspektionen har ansett att de behandlingar som polisen har anmält är ändamålsenliga, men betonat vikten av att tillgången till uppgifterna begränsas till de befattningshavare som har behov av uppgifterna i sitt arbete.

12.2 Bedömning

Datainspektionens tidigare förslag (se årsredovisningarna 2006, 2007 och 2008) kvarstår gällande att anmälningsskyldigheten beträffande genetiska anlag bör inskränkas och inte längre avse kliniska provningar som är föremål för både etisk prövning av regional etikprövningsnämnd och granskning av Läkemedelsverket.

13. Övrig rapportering

13.1 Internet

Datainspektionen tar dagligen emot klagomål från människor som upplever att de blivit kränkta på Internet. Dessa klagomål är mycket resurskrävande eftersom det ofta är fråga om svåra och viktiga överväganden när det gäller att bedöma gränsdragningar mot yttrandefriheten. Datainspektionen har inte resurser att utreda alla dessa klagomål. För att synliggöra hur vi arbetar med frågor som rör kränkningar på Internet har vi under 2009 tagit fram en strategi som finns på vår webbplats. Strategin innebär bl.a. att vi utreder olika typfall av kränkningar, bland annat för att utvärdera effekten i olika åtgärder, som exempelvis att anmäla en kränkning till polisen eller att uppmana ett webbhotell eller sajt att ta bort en kränkande publicering. Under 2009 har Datainspektionen polisanmält två sajter på Internet som publicerar uppgifter om dömda sexualbrottslingar. Datainspektionen har även uttalat sig om lagligheten i polisens publicering av bilder på okända, misstänkta gärningsmän på Internet. Vi har även tagit fram en vägledning för hur sajter för ungdomar på Internet ska utforma sina medlemsvillkor och rutiner för hantering av klagomål för att säkerställa ett gott integritetsskydd.

13.2 Internationell verksamhet

Internationell verksamhet, inklusive medverkan i EU:s gemensamma tillsyn över och utveckling av dataskyddsdirektivet

13.2.1 29-gruppen

Datainspektionen medverkar i EU:s gemensamma tillsyn över och utveckling av dataskyddsdirektivet genom sina representanter i 29-gruppen (tillsatt enligt artikel 29 i direktivet). Gruppen ska medverka till att direktivet tillämpas enhetligt i medlemsstaterna. Dessutom ska gruppen avge yttranden till EU-kommissionen om skyddsnivån i länder utanför EU samt ge råd till kommissionen om förslag till ändringar av direktivet. Dessa uppgifter ska också avse frågor som omfattas av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

Av de dokument som gruppen antagit under året kan nämnas

- yttrande (WP 159) om förslagen till ändring av direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation
- yttrande (WP 160) om skydd för uppgifter om barn (Allmänna riktlinjer och specialfallet skolor)
- yttrande (WP 161) om utkastet till kommissionens beslut om standardavtalsklausuler för överföring av personuppgifter till registerförare i tredje land, i enlighet med direktiv 95/46/EG (registeransvarig till registerförare)
- andra yttrandet (WP 162) om Internationella antidopningsbyråns (WADA) internationella standard för skydd av privatlivet och personuppgifter (förkortad rubrik)
- yttrande (WP 163) om sociala nätverk på Internet
- yttrande (WP 168) till EU-kommissionen angående den rättsliga ramen för den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter (gemensamt yttrande med Working Party on Police and Justice)

Under 2009 har 29-gruppen sammanträtt i Bryssel vid fem tillfällen (tvådagarsmöten). Datainspektionen har under året också deltagit i två arbetsgrupper inom 29-gruppen; Technology Subgroup (IT-frågor) och Enforcement Task Force (genomförandet av trafikdatalagringsdirektivet). Dessa två arbetsgrupper har sammanlagt föranlett fyra möten i Bryssel.

13.2.2 Schengen JSA

En gemensam tillsynsmyndighet (Schengen Joint Supervisory Authority) utövar inom ramen för Schengensamarbetet tillsyn över den centrala stödfunktionen i Schengens informationssystem (SIS), också kallad C.SIS. Tillsyn över de nationella delarna görs av en tillsynsmyndighet i varje medlemsstat och företrädare för dessa myndigheter ingår i den gemensamma tillsynsmyndigheten. Datainspektionen är en nationell tillsynsmyndighet i Sverige och deltar i Schengen JSA. Schengen JSA publicerade under 2009 sin åttonde aktivitetsrapport, avseende perioden december 2005 – december 2008. Rapporten finns på Datainspektionens webbplats. JSA har också under 2009 publicerat rapporter över det gemensamma tillsynsarbete som inleddes året innan avseende tillämpningen i de olika medlemsstaterna av artiklarna 97 och 98 i Schengen-

konventionen. Schengen JSA har under året sammanträtt vid tre tillfällen i Bryssel.

Beträffande nationell tillsyn se avsnittet Nationella inspektioner inom ramen för EU-samarbetet.

13.2.3 Europol JSB och AC

Datainspektionen ingår i den gemensamma tillsynsmyndigheten för Europol (Joint Supervisory Body of Europol) som har i uppdrag att övervaka att Europols behandling av personuppgifter sker i enlighet med dataskyddsprinciperna. Under året beslutade rådet att den Europeiska polisbyrån ska inrättas den 1 januari 2010. Europol får därmed en ny rättslig grund för sin verksamhet. Den gemensamma tillsynsmyndigheten för Europol har därför antagit en ny arbetsordning men dess verksamhet fortsätter i princip oförändrad. Årligen utför representanter för den gemensamma tillsynsmyndigheten inspektioner vid Europols kontor i Haag. En sådan inspektion utfördes under fyra dagar i mars 2009. En inspektionsrapport med rekommendationer antogs under hösten.

Den gemensamma tillsynsmyndigheten har under året bland annat arbetat med frågor som rör Europols nya rättsliga grund, dataskyddsnivån i flera s.k. tredje länder, utökat utbyte av personuppgifter i brottsbekämpningen mellan medlemsstater samt upprättandet av analysfiler. Myndigheten har en webbplats där beslut, avgivna yttranden och minnesanteckningar från myndighetens sammanträden offentliggörs.

Inom den gemensamma tillsynsmyndigheten finns en särskild överklagandekommitté (Appeals Committee) dit enskilda kan överklaga Europols beslut ifråga om bland annat tillgång till och rättelse av uppgifter.

Datainspektionens företrädare i kommittén är ordförande under en tvåårsperiod.

Under året har ett klagomål avgjorts.

Verksamhetsrapporten från Europols gemensamma tillsynsmyndighet avseende perioden november 2004 – november 2006 har översatts och publicerats på Datainspektionens webbplats. Den gemensamma tillsynsmyndigheten har under 2009 sammanträtt vid fyra tillfällen och överklagandekommittén vid ett tillfälle i Bryssel.

Beträffande nationell tillsyn se avsnittet Nationella inspektioner inom ramen för EU-samarbetet.

13.2.4 CIS JSA

På EU-nivå finns en gemensam tillsynsmyndighet (CIS Joint Supervisory Authority) med uppgift att övervaka behandlingen av personuppgifter i den del av infor-

mationssystemet för tullsamarbete, TIS, som regleras i TIS-konventionen (CIS-konventionen på engelska). Företrädare för Datainspektionen ingår i myndigheten som under 2009 har sammanträtt vid tre tillfällen i Bryssel. I november 2009 antogs ett nytt rådsbeslut som ska ersätta CIS-konventionen från den 27 maj 2011. CIS JSA kommer även i framtiden att utöva tillsyn över CIS men ska också samarbeta med den Europeiske Data-tillsynsmannen (EDPS) som har tillsyn över kommissionens hantering av CIS. Tillsynen av den nationella personuppgiftsbehandlingen ska, såsom tidigare, utövas av nationella tillsynsmyndigheter.

13.2.5 Konferenser och arbetsgrupper

Som ett led i det internationella samarbetet träffas dataskyddsmyndigheternas chefer varje år för att diskutera dataskyddsfrågor vid ett internationellt datachefsmöte och ett EU-datachefsmöte. År 2009 hölls det internationella mötet i Madrid och EU-datachefsmötet i Edinburgh. Vartannat år hålls även ett nordiskt data-

chefs möte och i maj 2009 stod Datainspektionen värd för detta möte, som ägde rum i Stockholm. En gång om året anordnas också ett nordiskt teknikermöte och 2009 inbjöd Datainspektionen till detta.

Sedan 1999 hålls varje år två seminarier (workshops) där företrädare för EU-staternas dataskyddsmyndigheter samlas och närmare diskuterar konkreta frågor och ärenden i syfte att underlätta och bidra till harmoniserade resultat samt för att förbättra informationskanalerna mellan myndigheterna. Under 2009 hölls seminarierna i Prag och i Limassol (Cypern). Företrädare för Datainspektionen deltog också i det årliga nordiska handläggarmötet som 2009 ägde rum på Färöarna.

Datainspektionen har även deltagit i den s.k. Berlingruppen (the International Working Group on Data Protection in Telecommunications; IWGDPT). Det är en arbetsgrupp som på uppdrag av det internationella datachefsmötet behandlar frågor om dataskydd vid telekommunikation och tjänster på Internet. Gruppen har under året sammanträtt två gånger. Av gruppen antagna dokument publiceras på webbplatsen för dataskyddsmyndigheten i Berlin (www.datenschutz-berlin.de).

Datainspektionen deltog också i en konferens arrangerad av EU-kommissionen om integritetsrättsliga frågor. Konferensen ingick i det av kommissionen år 2009 inledda konsultationsförfarandet om rättslig ram för skyddet av personuppgifter.

Datainspektionen och andra dataskyddsmyndigheter inom EU har även deltagit i arbetsgruppen Working Party on Police and Justice (WPPJ) som inrättades under ett tidigare EU-datachefsmöte. Gruppen har under året sammanträtt vid fyra tillfällen i Bryssel för att diskutera frågor om dataskydd på det brottsbekämpande området. Diskussionerna har bl.a. rört genomförandet av rådets rambeslut om dataskydd i tredje pelaren, genomförandet av Prümreglerna samt förslaget att ge brottsbekämpande myndigheter tillgång till Eurodac, ett fingeravtrycksregister avseende asylsökande. Gruppen har under året också följt utvecklingen ifråga om det s.k. Stockholmsprogrammet. WPPJ har också, tillsammans med Artikel 29-gruppen, lämnat synpunkter i fråga om den rättsliga ramen för skyddet för personuppgifter; vilka utmaningar som kan finnas och hur dessa ska bemötas i framtiden. Yttrandet finns på Artikel 29-gruppens webbplats.

När det gäller Eurodac deltar Datainspektionen tillsammans med andra dataskyddsmyndigheter och den Europeiske datatillsynsmannen (EDPS) i en arbetsgrupp för samordnad tillsyn. Arbetsgruppen inrättades år 2005 för att samordna nationella tillsynsmyndigheters tillsyn över behandlingen i respektive medlemsstat och EDPS'

tillsyn över personuppgiftsbehandling i den centrala enheten. Under 2009 har tre möten hållits i Bryssel. Gruppen har bl.a. genomfört ett gemensamt tillsynsarbete för att kontrollera rutinerna i fråga om information till registrerade.

13.2.6 Bedömning

I Datainspektionens internationella verksamhet behandlas dataskyddsfrågor som är gränsöverskridande och som därför förutsätter att åtminstone alla dataskyddsmyndigheter inom EU medverkar. Verksamheten tillför kunskap och erfarenheter till det nationella arbetet. Arbetet i gemensamma tillsynsgrupper har också föranlett nationell tillsyn eller andra åtgärder där resultatet sedan kan jämföras med erfarenheterna i andra medlemsstater. När liknande tolknings- och tillämpningsproblem upptäcks i flera länder kan detta tas upp i gemensamma rapporter och därigenom få större uppmärksamhet. Den internationella verksamheten har tagit en hel del resurser hos inspektionen i anspråk men vi anser ändå att vi av prioriteringsskäl inte fullt ut kunnat lägga ned de resurser som frågorna har förtjänat.

13.3 Elektronisk förvaltning (e-förvaltning)

Åtterrapporering

Datainspektionen ska redovisa vilka insatser som gjorts för att bidra till utvecklingen av en elektronisk förvaltning.

13.3.1 Allmänt om arbetet med e-förvaltning

Datainspektionen ska redovisa vilka insatser som gjorts för att bidra till utvecklingen av en elektronisk förvaltning. I den offentliga förvaltningen pågår för närvarande stora förändringar och inom många organisationer introduceras nya former av IT-lösningar för att möta krav på ökad effektivitet och tillgänglighet. De nya IT-systemen medför en omfattande automatiserad behandling av personuppgifter och en stor del av Datainspektionens arbete gentemot kommunala och statliga myndigheter berör därför sådan verksamhet som omfattas av begreppet e-förvaltning. Frågor om e-förvaltning är ett angeläget och prioriterat område för Datainspektionen.

13.3.2 Inspektioner

Datainspektionen har genomfört inspektioner hos statliga myndigheter som Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Statens pensionsverk (SPV), Migrationsverket, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Transportstyrelsen, Länsstyrelsen i Västra Götaland och Pliktverket. Hos Kriminalvården och Tullverket har uppföljande inspektioner gjorts.

Datainspektionen har i projektform (åtkomstprojektet) inspekterat fem stora statliga myndigheter (Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, SPV, Migrationsverket och CSN) och granskat hur de behandlar personuppgifter i sina verksamheter. Fem områden inspekterades; utformning av behörighets-system, åtkomst till historiskt material, åtkomst till skyddade personuppgifter, loggar och loggkontroll och information och utbildning till de anställda. Till stor del lever myndigheterna upp till de krav som ställs. Inspektionerna visar dock att det finns brister i hanteringen av skyddade personuppgifter och brister i kontrollen av hur anställda kommer åt personuppgifter. Datainspektionen har begärt in åtgärdsplaner från fyra av myndigheterna. För att sprida information om slutsatserna i projektet till andra än de inspekterade myndigheterna har Datainspektionen skickat ut information om slutsatserna till myndighetscheferna för 110 myndigheter.

Datainspektionen har granskat Pliktverkets lämplighetsundersökning. Det är en webbaserad e-tjänst som används för att ta reda på vilka ungdomar som klarar kraven för militär grundutbildning. Datainspektionen har förelagt Pliktverket att återkomma med en åtgärdsplan för hur säkerheten kan förbättras.

Datainspektionen har inspekterat Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Datainspektionen har kontrollerat hur Länsstyrelsen hanterar personuppgifter i den e-plattform som man tagit fram tillsammans med övriga länsstyrelser, behandlingen av personuppgifter i en så kallad infratjänstplattform i samband med att man tillhandahåller allmänheten e-tjänster och i det diarium som görs tillgängligt för allmänheten på Internet.

Hos Tullverket har Datainspektionen under året gjort en inspektion av personuppgiftsbehandlingen inom tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Inspektionen var en uppföljning av en tidigare inspektion som gäller åtkomst till personuppgifter och logghantering.

Datainspektionen har under året gjort en inspektion av personuppgiftsbehandlingen inom Kriminalvården. Inspektionen avsåg en uppföljning av en tidigare inspektion som gäller åtkomst till personuppgifter.

13.3.3 IT-säkerhet

IT-säkerhet är viktig för en bra e-förvaltning. Med anledning av omregleringen av apoteksmarknaden, där fler aktörer nu kan bedriva detaljhandel med läkemedel, har Datainspektionen tagit fram ett informationsmaterial som beskriver hur personuppgifterna i IT-systemen ska skyddas. Som ett ytterligare led i arbetet med IT-säkerheten i e-förvaltningen har vi träffat fyra leverantörer av IT-system under 2009: CA, RSA, Tieto och PortWise. Syftet med mötena har varit att lära oss mer om leverantörerna, nya lösningar, nya marknader, och kunders uttalade krav samt att informera leverantörerna om säkerhetskraven i personuppgiftslagen, och hur olika kundsegment borde omfattas av kraven, så att leverantörerna kan utforma produkter och tjänster så att kunderna lättare kan uppfylla säkerhetskraven.

13.3.4 Sveriges ordförandeskap i EU

I samband med EU:s ministermöte i Malmö hölls en konferens om e-förvaltning, Teaming up for the eUnion, den 19-20 november. I konferensen deltog ministrar och andra politiker, tjänstemän och representanter från näringsliv och organisationer. Ett tjugotal sessioner behandlade ett stort antal ämnen som till exempel hur nya innovativa e-tjänster inom EU tas fram, utvecklingen av e-upphandling och e-inköp, samt vilka utmaningar som finns när det gäller IT-säkerhet och personlig integritet. Datainspektionen deltog i konferensen och var sessionsledare för sessionen Security and Trust - the Foundation for Building the eUnion.

13.3.5 Samverkan med andra på e-förvaltningsområdet

För att stärka utvecklingen av e-förvaltningen och skapa goda möjligheter för myndighetsövergripande samordning beslutade regeringen den 26 mars 2009 att inrätta E-delegationen. Delegationen ska vid behov tillkalla en referensgrupp i vilken Datainspektionen ingår.

Datainspektionen har suttit med i en rättslig grupp kopplad till utredningen "Utveckling av lokal service i samverkan", som syftar till att förbättra tillgängligheten till offentlig service i hela landet. Utredningen lade sitt slutbetänkande i slutet av förra året.

Datainspektionen har haft ett informellt möte med RIF-kansliet med anledning av det pågående arbetet med att se över rättsväsendets informationsförsörjning. Inspektionen har också deltagit i en samarbetsgrupp inom STORK-projektet, vars mål är att implementera ett EU-gemensamt system för användning av e-legitimationer.

Under året har Datainspektionen haft ett informellt möte med SKL i syfte att planera inspektionens arbete under 2010 med att på ett tidigt stadium kunna komma i kontakt med kommuner som vill utveckla tjänster inom e-förvaltning. Datainspektionen har under året påbörjat en omarbetning av sin vägledning till kommuner om e-förvaltning. Tillsyn har inletts mot ett flertal kommuners publicering av dokument på Internet. Även Datainspektionens verksamheter rörande tillämpning av patientdatalagen, såsom utbildningar och tillsynsaktiviteter, har haft som syfte att främja en god utveckling av e-förvaltning på hälso- och sjukvårdens område.

Åtskilliga lagförslag, utredningar och propositioner som Datainspektionen har fått på remiss under 2009 har rört frågor om e-förvaltning.

13.3.6 Bedömning

Det pågår stora förändringar inom området elektronisk förvaltning. Förändringsarbetet sker dessutom i mycket hög takt. Det är viktigt att förändringsåtgärder på ett myndighetsområde föregås av avvägningar mellan behovet av effektivitet och behovet av integritetsskydd. Sådana avvägningar är enligt inspektionens erfarenheter en förutsättning, inte endast för att kunna upprätthålla ett gott integritetsskydd, utan även för att avsedda förändringar ska kunna genomföras utan hinder av befintlig register- och sekretesslagstiftning. Befintlig lagstiftning och grunderna för den måste beaktas tidigt i ett förändringsarbete. Det finns ett stort behov av särskilda utredningsinsatser områdesvis för att förändrad lagstiftning med registerregler och sekretess ska kunna genomföras.

Datainspektionen har bidragit till en rättsäker elektronisk förvaltning genom att särskilt bevaka enskildas personliga integritet genom i huvudsak inspektioner, remissyttranden och samverkan med andra myndigheter. Vid tillsyn finner vi ofta brister när det gäller åtkomsten till personuppgifter i myndigheters ärendehanteringssystem och andra register med personuppgifter. Vi finner också ofta brister i IT-säkerheten. De områden vi fokuserat på är utformning av behörighetssystem, åtkomst till historiskt material, åtkomst till skyddade personuppgifter, loggar och loggkontroll och myndigheternas information och utbildning till sina anställda. Tjänster för elektronisk förvaltning förefaller många gånger utvecklas och tas i bruk utan att kraven på säkerhetsåtgärder beaktas. Vi har, genom att insatser även riktats mot leverantörer av IT-system, bidragit till att säkerheten och integriteten beaktas redan i ett tidigt skede.

14. Övergripande bedömning av utveckling och resultat för tillsyn över behandlingen av personuppgifter

Personuppgiftsbehandlingen i samhället är gigantisk och Datainspektionen har endast möjlighet att aktivt följa och utöva tillsyn över en ringa del. Den stora utmaningen är därför att på bästa sätt göra vettiga prioriteringar. En viktig strategi är att synliggöra frågorna i samhället. Myndigheten har också fortsatt att arbeta ”proaktivt”, dvs. att ta egna initiativ inom särskilt definierade områden.

När det gäller ”synliggörandet” har myndigheten varit framgångsrik. Antalet artiklar i massmedia är t.o.m. högre än året innan, som var ett rekordår i det avseendet. Det är naturligtvis inte bara resultatet av att myndigheten varit aktiv, utan hänger till en väsentlig del samman med ett ökat intresse i samhället. Den under året 2008 förnyade och förbättrade webbplatsen har blivit föremål för fortsatt utveckling 2009. Det har satt positiva spår i besöksfrekvensen. T.ex. har antalet besök på ”Frågor och svar” ökat med ca 50 procent.

Ökad synlighet leder sannolikt till att kontakterna med myndigheten ökar. I vart fall kan konstateras att antalet kvalificerade förfrågningar, samrådsärenden, anmälningar för förhandskontroll av genetisk forskning har ökat avsevärt under 2009. Antalet remissyttranden har legat kvar på samma höga nivå som 2008, vilket var ett rekordår. Vi har också deltagit som experter i flera statliga utredningar. De här arbetsuppgifterna är självfallet prioriterade, men de är resurskrävande och har påverkat våra prestationer inom andra områden.

Den medvetna satsningen på proaktivt arbetssätt, kommunikationsstrategin, remissarbetet och det ökade trycket på inspektionen har dessvärre inneburit att inspektionsverksamheten ännu inte ligger på en önskvärd nivå, även om antalet inledda tillsynsärenden ökat med ca 30 procent sedan föregående år. Vi bedömer också att valen av inspektionsobjekt legat i linje med vad regeringen uttryckt i regleringsbrevet. Dessa områden är ”e-förvaltning”, ”känsliga områden”, ”nya företeelser” och områden där ”risk för missbruk är särskilt stor”.

När det gäller inspektionens deltagande i internationell verksamhet har vi av prioriteringsskäl inte kunnat avsätta resurser i den utsträckning som krävs för att i någon hög grad påverka dataskyddsfrågorna på internationell nivå.

Enligt instruktionen ska myndigheten följa och beskriva utvecklingen på IT-området när det gäller frågor som rör integritet och ny teknik. Datainspektionen fullgör det uppdraget genom att ha tillräcklig kompetens för att i sin inspektionsverksamhet granska och bedöma nya företeelser, som kommer till tillämpning. Någon högre ambitionsnivå än så är inte möjlig.

Datainspektionen har tidigare begärt en översyn av bestämmelserna om förhandskontroll av behandling av personuppgifter om genetiska anlag. Eftersom den arbetsuppgiften stadigt ökar, är översynen fortfarande berättigad. Myndigheten har också aviserat behovet av ett mer samlat grepp när det gäller registerlagstiftningen inom främst statsförvaltningen. Även den frågan har fått ökad aktualitet under året till följd av e-förvaltningsarbetet.

Här bör också lyftas fram ett ytterligare problemområde och det gäller kränkningar på nätet, framförallt ”enskilda som kränker enskilda”. Här ser vi brister dels när det gäller lagstiftningen, dels när det gäller möjligheten för enskilda att få hjälp, och dels i den ”verktygslåda”, som Datainspektionen disponerar över. Det här är naturligtvis ingen ny fråga för 2009, men vår insikt har vidgats allteftersom vi ökat våra arbetsinsatser inom det här området.

Trots begränsade personella och ekonomiska resurser och med ett gigantiskt arbetsfält vill vi hävda att Datainspektionen gör en betydande nytta när det gäller att synliggöra den här dimensionen och att åstadkomma skydd mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten. Sammanfattningsvis bedömer vi därför att Datainspektionen, med hänsyn till givna ramar och andra förutsättningar, väl levtt upp till kraven, såsom de formulerats i instruktion och regleringsbrev.

15. Tillsyn och tillståndgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet

Uppgift

Datainspektionen ska verka för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Kostnader och intäkter för området tillsyn och tillståndgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

	2009	2008	2007
Kostnader	4 030	3853	3 983
Intäkter	255	238	273

15.1 Information, regelgivning och rådgivning

15.1.1 Telefon- och mejlfrågor, m.m.

Av samtliga telefonfrågor till myndighetens callcenter rörde cirka tolv procent eller 928 frågor om inkasso, jämfört med 900 frågor 2008. Cirka åtta procent eller 655 frågor 2009 rörde kreditupplysningsverksamhet jämfört med 450 frågor 2008. Under året besvarades dessutom cirka 982 e-postfrågor om inkasso och kreditupplysning jämfört med 650 frågor 2008. Antalet frågor till myndigheten som rör kreditupplysning och inkasso har således ökat. På kreditupplysnings- och inkassoområdet tas dessutom ett stort antal telefonfrågor emot av myndighetens handläggare på dessa områden.

Under "Frågor och svar" på webbplatsen finns avdelningar för kreditupplysning och inkasso. Dessa delar av webbplatsen tillhör de mest välbesökta. På webbplatsen finns även listor över innehavare av inkasso- och kreditupplysningstillstånd. Under 2009 uppgick antalet diarieförda frågor om kreditupplysningslagen till två och frågor om inkassolagen till tio.

Datainspektionen har arrangerat tre heldagsutbildningar rörande kreditupplysningslagens och inkassolagens regelverk. Datainspektionen har dessutom hållit sex uppdragsföreläsningar rörande inkassofrågor. Datainspektionen har under 2009 tagit emot personal från Kredittilsynet i Norge och under en heldag informerat om inkassolagen och Datainspektionens verksamhet på inkassoområdet.

15.1.2 Föreläsningar

Föreläsningar

	2009	2008	2007
Inkasso	7	7	4
Seminarier IKL, KuL	3	3	2

15.1.3 Samverkan

Datainspektionen har under året haft två möten med Finansinspektionen i syfte att samordna tillämpningen av god inkassosed. Därutöver har vi deltagit i två möten med den styrgrupp inom Finansinspektionen som arbetat med att kartlägga konsumenters problem inom finansområdet. Vi har fortlöpande kontakter med Kronofogdemyndigheten, Konsumentverket och branschorganisationen på inkassoområdet.

15.1.4 Bedömning

Totalt sett har antalet inkomna frågor till Datainspektionen som rör inkasso och kreditupplysning ökat jämfört med tidigare trots att antalet diarieförda frågor är få. Detta beror framför allt på att de flesta frågor från allmänheten tas om hand av inspektionens callcenter eller hänvisas per telefon till de handläggare som är specialiserade på respektive rättsområde. I dessa fall diarieförs inte frågorna. När ett inkasso- eller kreditupplysningsföretag behöver ställa en fråga till Datainspektionen brukar företaget nästan alltid vända sig per telefon eller e-post till någon enskild tjänsteman eftersom dessa företag har upparbetade kontakter med de personer som handlägger ärenden på kreditupplysnings- och inkassoområdet. Inte heller i detta fall diarieförs frågorna.

15.2 Kreditupplysningslagen

15.2.1 Tillsynsverksamheten

Tillsyn

	2009	2008	2007
Påbörjade ärenden	9	13	18
Avgjorda ärenden	8	19	16
Ingående balans	3	9	7
Utgående balans	4	3	9

Datainspektionen har under 2009 inlett nio tillsynsändren enligt kreditupplysningslagen. Av dessa var en fältinspektion av en ny verksamhet medan åtta var skrivbordsinspektioner som föranleddes av klagomål från allmänheten. Ärendena har i huvudsak rört registrering av missvisande uppgifter och utlämnande av personuppgifter till kunder som saknat legitimt behov av kreditupplysning. Datainspektionen fann i samtliga fall att klagomålen var berättigade och att rättelse krävdes.

15.2.2 Bedömning

Antalet tillsynsändren är lägre jämfört med 2008. Antalet är också något lågt om man ser till de brister som påtalas i de klagomål som kommer in till inspektionen.

Datainspektionen har tidigare dragit slutsatsen att det låga antalet tillsynsändren har två orsaker. Inspektionens handläggare tar i större omfattning än tidigare kontakt med kreditupplysningsbolaget innan ett tillsynsärende läggs upp för att på så sätt utreda enklare frågor formlost och i de fall där det är möjligt förmå kreditupplysningsföretaget att vidta själv rättelse enligt 12 § kreditupplysningslagen. Härigenom anser vi att vi kan uppnå samma resultat som om vi hade inlett tillsyn men på ett betydligt mer effektivt sätt för både myndigheten och den som klagat. Vidare präglas kreditupplysningsbranschen fortfarande i stor utsträckning av tjänster som erbjuder kreditupplysningsinformation via Internet med stöd av utgivningsbevis. Detta innebär att kreditupplysningsföretagen inte lämnar någon omfrågningskopia till den omfrågade. Det får till följd att den enskilde inte får veta om en kreditupplysning som lämnats om honom eller henne är felaktig och klagat därför inte till Datainspektionen. Datainspektionen uppmärksammas då inte på sådana brister som borde leda till tillsyn. Datainspektionen har under flera års tid

konstaterat att den kreditupplysningsverksamhet som sker på Internet lett till att både konsumentskyddet och skyddet för den personliga integriteten satts ur spel på kreditupplysningsområdet. Vi har därför inte kunnat skapa förutsättningar för att ett gott integritetsskydd iakttas i kreditupplysningsverksamhet och målet för verksamhetsgrenen såvitt avser kreditupplysningsverksamhet har därmed inte uppnåtts. En ändring av kreditupplysningslagen är därför mycket angelägen.

15.3 Tillstånd

Tillstånd

	2009	2008	2007
Inkomna ärenden	4	4	6
Avgjorda ärenden	5	4	5
Ingående balans	1	1	0
Utgående balans	0	1	1

Under 2009 kom det in fyra ansökningar till Datainspektionen om tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet. Av dessa avsåg två nya tillstånd. Alla ärenden är avgjorda.

15.3.1 Bedömning

Kreditupplysningsverksamheten koncentreras till ett fåtal stora bolag. Därutöver finns ett grupp mindre aktörer som utökas med någon ny aktör per år.

15.4 Klagomål

15.4.1 Behandling av inkomna klagomål

Inkomna klagomål

2009	2008	2007
33	37	48

Under 2009 kom det in 33 klagomål enligt kreditupplysningslagen som diariefördes. Vanligt förekommande är klagomål som rör missvisande uppgifter i kreditupplysningar och att det saknats legitimt behov hos den som begärt ut en kreditupplysning.

15.4.1 Bedömning

Antalet klagomål har sjunkit stadigt de senaste åren. Detta kan förklaras på samma sätt som det låga antalet tillsynsärenden. Den enskilde får i många fall inte veta att en kreditupplysning lämnats om honom eller henne och kan då inte kontrollera om de uppgifter som lämnats ut är korrekta. En annan förklaring är att ett stort antal klagomål hanteras av Datainspektionens call-center. Detta gäller sådana klagomål som är av mindre komplicerad natur och som inte föranleder någon annan åtgärd än information till den som klagat. Dessa klagomål diarieförs inte och syns därför inte i statistiken över inkomna klagomål.

15.5 Inkassolagen

15.5.1 Tillsynsverksamheten

Tillsyn

	2009	2008	2007
Påbörjade ärenden	86	143*	100
Avgjorda ärenden	79	143	104
Ingående balans	12	12	16
Utgående balans	19	12	12

*Av totalt 143 ärenden utgjorde 60 enkätinspektioner

Datainspektionen har under 2009 inlett 86 tillsynsändren enligt inkassolagen. Tillsynen har förutom rutintillsyn av nya tillståndshavare gällt bland annat bristande kommunikation mellan inkassoombud och borgenär, till exempel att information om invändningar och betalningar som gäldenären lämnat till borgenären inte har framförts till inkassoombudet samt brister i underrättelse till gäldenären i samband med att fordringar överlåts.

15.5.2 Bedömning

Antalet tillsynsärenden som inte utgör enkättillsyn ligger ungefär på samma nivå som föregående år. Tillsynen har precis som föregående år visat att det i förhållande till mängden krav som skickas ut är få ärenden som på ett markant sätt faller utanför begreppet god inkassosed. Datainspektionens erfarenheter från tillsynsverksamheten visar att de etablerade inkassobolagen i allt väsentligt följer god inkassosed.

15.6 Tillstånd

Tillstånd

	2009	2008	2007
Inkomna ärenden	60	46	39
Avgjorda ärenden	62	44	39
Ingående balans	5	3	3
Utgående balans	3	5	3

Under 2009 inkom 60 ansökningar om tillstånd att bedriva inkassoverksamhet. Av dessa utgjorde en del förlängningar av sedan tidigare beviljade tidsbegränsade tillstånd.

15.6.1 Bedömning

Datainspektionen noterar även i år att det inte tillkommer många stora nya aktörer på inkassoområdet. De ansökningar som kommer in till myndigheten avser precis som tidigare främst mindre bolag och i stor utsträckning är det även bolag som redan har inspektionens tillstånd att bedriva inkassoverksamhet men som fusionerats med andra bolag.

15.7 Klagomål

15.7.1 Behandling av inkomna klagomål

Inkomna klagomål

2009	2008	2007
195	252	246

Det har under 2009 inkommit 195 klagomål. Klagomålen har bland annat gällt krav där fordran påstås vara preskriberad, att gäldenären inte anser sig ha fått tillräcklig information samt hanteringen av bestridda fordringar.

15.7.2 Bedömning

Antalet klagomål har sjunkit sedan föregående år. Minskningen kan eventuellt förklaras genom att juristerna i callcenter tar hand om en stor mängd frågor och klagomål som kan besvaras utan utredning, och antalet frågor och klagomål som hanteras i callcenter har ökat 2009. Den del av Datainspektionens webbplats som innehåller information om inkasso tillhör också

den mest välbesökta delen av webbplatsen och många enskilda får där svar på sina frågor som rör inkasso, vilket i sin tur minskar antalet klagomål. I förhållande till det antal inkassokrav som årligen skickas till gäldenärer av inkassoföretagen är dock antalet klagomål få.

15.8 Internationell verksamhet, KuL och Ikl

Det så kallade tjänstedirektivet, som syftar till att underlätta företagsetablering och tjänstehandel mellan medlemsländerna inom EU, genomfördes i Sverige vid årsskiftet 2009/2010. Datainspektionen, som berörs av detta genom att vara tillståndsmyndighet för tjänsteföretag som önskar bedriva inkassoverksamhet i Sverige, har anslutit sig dels till en kontaktpunkt som syftar till att underlätta tjänsteföretags och enskildas kontakter med myndigheter i Europa, dels till Informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som är ett system för informationsutbyte mellan medlemsstaternas förvaltningar.

15.9 Övergripande bedömning av hur verksamheten har utvecklats och dess resultat

När det gäller inkassoverksamheten kan Datainspektionen konstatera att branschen i allt väsentligt följer god inkassosed och vi kan därmed konstatera att målet för verksamhetsgrenen såvitt avser inkassoverksamhet är uppfyllt.

På kreditupplysningsområdet ser vi precis som föregående år, användningen av sådana kreditupplysnings tjänster där informationen hämtas från databaser som har utgivningsbevis som ett stort problem för de registrerades integritet. Datainspektionen tvingas därför återigen upprepa att målet för verksamhetsgrenen såvitt avser kreditupplysningsverksamhet inte har uppnåtts.

16. Organisationsstyrning

16.1 Kompetensförsörjning

Åtterrapporing

Datainspektionen ska redovisa vidtagna insatser för att säkerställa en god personalförsörjning samt för att förebygga ohälsa inom myndigheten.

För att inspektionen ska kunna bedriva en effektiv verksamhet krävs att vi har tillgång till hög kompetens inom det juridiska området och IT-säkerhetsområdet. Vi vill också ha rimlig balans mellan antalet män och kvinnor och en blandad åldersstruktur. I samband med nyrekrytering är strävan att öka andelen anställda med annan etnisk eller kulturell bakgrund. Våra medarbetare ska uppfatta att arbetsmiljön ligger på en hög kvalitetsnivå. Rörligheten bör vara rimlig i förhållandet till antalet anställda.

Antalet årsarbetskrafter har varit 38,95 under året.

För en myndighet med relativt begränsat antal anställda är en hög rörlighet mindre lämplig ur konti-

nuitetssynpunkt och tar resurser i anspråk. Rörligheten förekommer framförallt inom lednings- respektive kärnkompetensen. Två medarbetare i myndighetsledningen har lämnat sina anställningar. Två medarbetare (informationschef respektive chefsjurist) har avgått med pension och delpension har beviljats en medarbetare.

Flera föräldraledigheter av olika omfattning och tjänstledigheter av andra skäl har förekommit under året för vilka vikariat har tillsatts i flertalet fall.

Under året har en chefsjurist, en kanslichef och en teamledare rekryterats och tillsatts. Ytterligare sex medarbetare har rekryterats och tillsatts, både på tillsvidare- och tidsbegränsade anställningar (vikariat för tjänstlediga medarbetare undantagna). Åldersstrukturen inom stödkompetensen är relativt hög men har sjunkit något från föregående år. Ledningskompetensens och kärnkompetensens åldersstruktur är väl balanserad. Under de närmast kommande åren beräknas ytterligare några anställda gå i pension. Detta förhållande bedöms inte leda till några allvarliga kompetensförsörjningsproblem.

Medarbetarna ska ha hög kompetens. Fortlöpande utbildningsinsatser görs därför. Insatserna består främst av interna seminarier i aktuella ämnen och ett visst utnyttjande av det externa utbudet av kurser och konferenser i ämnen som medarbetarna behöver i sitt arbete.

16.2 Jämställdhet

Antalet män i förhållande till kvinnor har ökat jämfört med föregående år och har utjämnat könsfördelningen. Av det totala antalet, 47 anställda vid årets slut, är 27 kvinnor (55,5 %) och 20 män (44,5 %). Inom lednings- och kärnkompetensen är könsfördelningen relativt jämn. Stödkompetensen utgörs huvudsakligen av kvinnor men en ökning av antalet män har skett under det gångna året. De fem ledande befattningarna, undantaget myndighetschefen, har huvudsakligen utgjorts av 3 män och 2 kvinnor.

16.3 Lika rättigheter och möjligheter

Datainspektionen har några anställda som har sin bakgrund i annat land. I syfte att sträva efter en ökning av antalet anställda med annan bakgrund än den traditionellt svenska har inspektionen sedan flera år tillbaka en rutin som innebär att en särskild granskning görs av samtliga sökanden ur mångfaldssynpunkt. Granskningen syftar framförallt till att undanröja alla eventuella risker för omedveten diskriminering. Det finns inga tecken som tyder på att våra medarbetare med bakgrund i annat land skulle vara utsatta för diskriminering på arbetsplatsen.

16.4 Arbetsmiljö

I planerings- och utvecklingssamtal kan varje medarbetare bland annat diskutera och planera den utveckling denne behöver för att uppnå fastställda mål och diskutera fysiska och psykosociala arbetsmiljöfrågor. Företagshälsovården biträder även med stöd när det gäller ergonomi och andra arbetsmiljöfrågor.

Under året flyttade inspektionen till nya lokaler efter att ha blivit uppsagd från tidigare p.g.a. planerad större ombyggnad. Under lokalsökningsprocessen och inför själva flytten märktes en viss förändringsoro bland medarbetarna. För att minimera oron m.m. hölls kontinuerliga informationsmöten för all personal under processens gång. I arbetet med att finna nya lokaler

lades stor vikt vid ändamålsenlighet, yteffektivitet, tillgänglighet och trivsel. I samband med inflyttningen i de nya lokalerna gjordes en översyn av den fysiska arbetsmiljön och samtliga arbetsplatser utrustades med moderna och ergonomiskt riktiga kontorsmöbler.

Under 2009 har ingen klimatundersökning genomförts. Den planerade undersökningen senarelades på grund av tidsbrist och flytten till nya lokaler. En klimatundersökning kommer att genomföras under år 2010.

Inspektionen subventionerar motionsaktiviteter och den så kallade motionspengen utnyttjades av 30 anställda. Samtliga anställda har även i år erbjudits influensavaccinering.

16.4.1 Bedömning

Flytten till nya lokaler har upplevts positivt även om vissa anpassningar av lokalerna har gjorts efter inflyttningen. Lokalerna upplevs som trevliga och ändamålsenliga (trots att den totala lokalytan har minskat) vilket bidrar till en god arbetsmiljö. Även om årets planerade klimatundersökning inte gjordes finns inga tecken på några allvarliga arbetsmiljöbrister.

16.5 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro

	2009	2008
Total sjukfrånvaro	4,8 %	6,2 %
Långtidssjukfrånvaro	61,3 %	69 %
Kvinnor	7,5 %	9,4 %
Män	1,2 %	1,6 %
Samtliga i åldersgruppen 30-49 år	2,0 %	1,8 %
Samtliga i åldersgruppen 50 år och äldre	9,9 %	13,1 %

Den totala sjukfrånvaron minskade under året jämfört med åren innan och ligger nu på ungefär samma låga nivå som år 2007.

Myndigheten har en skriftlig instruktion om hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas. Av denna framgår bl.a. förfarandet vid långa sjukfall. Enligt den håller ansvarig chef fortlöpande kontakt med den sjukskrivne i syfte att denne ska känna arbetsgivarens stöd och för att underlätta återgång i arbete. Den sjukes chef ansvarar för att rehabiliteringsåtgärder initieras. Företagshälsovården anlitas i samtliga situationer där stöd behövs,

oavsett om det är fråga om längre sjukfall eller tillfälliga insatser. Under 2009 har vi inte behövt göra några långsiktiga rehabiliteringsinsatser.

16.6 Ersättningar och andra förmåner

16.6.1 Ledamöter i insynsrådet

Otto von Arnold

Ersättning: 4 350 kr (varav 2 900 utbetalades i januari 2010). Övriga uppdrag: ledamot i styrelserna i AB Jordberga Gård, Skånska Biobränselbolaget AB och Sannarp AB

Simone Fischer Hübner

Ersättning: 2 900 kr (varav 1 450 utbetalades i januari 2010). Övriga uppdrag: ledamot i Skatteverkets insynsråd

Katarina Kämpe

Ersättning: 4 350 kr (varav 2 900 utbetalades i januari 2010). Övriga uppdrag: ledamot i Banverkets styrelse

Stefan Tornberg

Ersättning : 5 800 kr (varav 4 350 utbetalades i januari 2010). Övriga uppdrag: ledamot i Presstödsnämnden

Maryam Yazdanfar

Ersättning: 0 kr.

16.6.2 Ledande befattningshavare

Generaldirektör Göran Gräslund

Lön: 1 019 194 kr. Förmån: tjänstebil 9 månader.

17. Resultaträkning

(tkr)	Not	2009	2008
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	33 040	31 341
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 861	2 019
Intäkter av bidrag		350	0
Finansiella intäkter	3	17	62
Summa		35 267	33 422
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-27 620	-25 951
Kostnader för lokaler		-2 874	-3 102
Övriga driftkostnader		-4 349	-4 141
Finansiella kostnader	5	-6	-50
Avskrivningar och nedskrivningar		-418	-420
Summa		-35 267	-33 664
Verksamhetsutfall		0	-243
Årets kapitalförändring	6	0	-243

18. Balansräkning

(tkr)	Not	2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	424	540
Summa		424	540
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	689	396
Summa		689	396
Fordringar			
Kundfordringar		18	61
Fordringar hos andra myndigheter		490	394
Övriga fordringar		7	9
Summa		515	464
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	9	1 078	682
Summa		1 078	682
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	10	989	-1 132
Summa		989	-1 132
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		3 507	2 355
Summa		3 507	2 355
SUMMA TILLGÅNGAR		7 202	3 304

(tkr)	Not	2009-12-31	2008-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	11	0	-1 542
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	-243
Summa		0	-1 785
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12	472	310
Övriga avsättningar	13	361	0
Summa		833	310
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	14	1 033	936
Skulder till andra myndigheter	15	1 383	944
Leverantörsskulder		1 056	827
Övriga skulder	16	426	446
Summa		3 898	3 153
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	17	1 822	1 626
Oförbrukade bidrag	18	650	0
Summa		2 472	1 626
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		7 202	3 304

19. Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 1 6:3 Ramanslag								
ap.1 Datainspektionen (ram)	19	1 132	32 733		-490	33 376	-33 307	69
Uo 26 1:4 Ramanslag								
Övergångseffekter av kostnadsmässig avräkning								
ap.53 Datainspektionen	20			460		460	-460	0
Summa		1 132	32 733	460	-490	33 836	-33 767	69

20. Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Datainspektionens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Ändrade redovisningsprinciper

Övergång till kostnadsmässig anslagsavräkning

De nya reglerna om kostnadsmässig anslagsavräkning från och med den 1 januari 2009 innebär att kostnader, inte utgifter, avräknas anslag.

För att anslagsmässigt hantera periodiseringar som gjordes i årsbokslutet 2008 har myndigheten fått en anslagspost under det särskilda anslaget Uo 26 1:4, Övergångseffekter av kostnadsmässig avräkning. Dessa periodiseringar, 460 tkr, har inte påverkat resultaträkningen under år 2009, utan bokförts direkt mellan posten Balanserad kapitalförändring och det särskilda anslaget.

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämelsen. Utgående balans år 2008, 1 373 tkr, har år 2009 minskat med 315 tkr.

Upplysningar om avvikelser

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Enligt regleringsbrevet får Datainspektionen ta ut avgifter för varor och tjänster med stöd av 4 § första stycket avgiftsförordningen (1992:191) med belopp motsvarande sex procent av de totala kostnaderna för

myndighetens verksamhet utan hinder av den begränsning som följer av 4 § andra stycket.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3–5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3–5 år	Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner Inredningsinventarier
3 år	Datorer och kringutrustning

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Uppgifter om ersättningar och andra förmåner, se sid 31 i resultatredovisningen.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid 30 i resultatredovisningen.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

		2009	2008
Not 1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	33 040	31 341
	Summa	33 040	31 341
	<p>Summa "Intäkter av anslag" (33 040 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (33 767 tkr) i anslagsredovisningen. Skillnaden (727 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009 (-315 tkr), total övergångseffekt med anledning av kostnadmässig anslagsavräkning (-460 tkr) samt en rättelse avseende år 2008 (+48 tkr). Dessa poster har belastat anslagen, men inte bokförts som kostnader i resultaträkningen.</p>		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 847	1 983
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	13	36
	Summa	1 861	2 019
Not 3	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	17	62
	Summa	17	62
Not 4	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	17 954	16 243
	Övriga kostnader för personal	9 666	9 708
	Summa	27 620	25 951
Not 5	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	6	49
	Övriga finansiella kostnader	0	1
	Summa	6	50

	2009	2008
Not 6 Årets kapitalförändring		
Periodiseringsdifferenser	0	-243
Summa	0	-243

Periodiseringar anslagsavräknas fr.o.m. år 2009, därför uppstår inga periodiseringsdifferenser under kapitalförändring.

Balansräkning

	2009-12-31	2008-12-31
Not 7 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	1 381	1 178
Årets anskaffningar	60	203
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-184	0
Summa anskaffningsvärde	1 258	1 381
Ingående ackumulerade avskrivningar	-841	-673
Årets avskrivningar	-174	-168
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	183	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-834	-841
Utgående bokfört värde	424	540
Not 8 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	2 195	2 309
Årets anskaffningar	618	155
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 163	-269
Summa anskaffningsvärde	1 651	2 195
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 799	-1 779
Årets avskrivningar	-243	-252
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 081	231
Summa ackumulerade avskrivningar	-962	-1 799
Utgående bokfört värde	689	396

		2009-12-31	2008-12-31
Not 9	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	794	579
	Övriga förutbetalda kostnader	284	103
	Summa	1 078	682
Not 10	Avräkning med statsverket		
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-1 132	-320
	Redovisat mot anslag	33 767	31 341
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-33 193	-32 154
	Återbetalning av anslagsmedel	490	0
	<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-69	-1 132
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	1 373	-
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-315	-
	<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	1 058	
	Summa Avräkning med statsverket	989	-1 132
Not 11	Balanserad kapitalförändring		
	Ingående balans	-1 542	
	Kapitalförändring enligt resultaträkningen 2008	-243	
	- avgår skuld avseende semesterdagar intjänade före 2009	1 373	
	- avgår övergångseffekter kostnadsmässig anslagsavräkning	460	
	- rättelse avseende år 2008	-48	
	Periodiseringsdifferenser	0	-1 542
	Summa	0	-1 542

		2009-12-31	2008-12-31
Not	12 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	310	0
	Årets pensionskostnad	441	310
	Årets pensionsutbetalningar	-279	0
	Utgående avsättning	472	310
Not	13 Övriga avsättningar		
	Övrig avsättning avseende personalkostnader	361	0
	Utgående avsättning	361	0
Not	14 Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	936	860
	Under året nyupptagna lån	595	533
	Årets amorteringar	-498	-457
	Utgående balans	1 033	936
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 000	2 000
Not	15 Skulder till andra myndigheter		
	Leverantörsskulder andra myndigheter	715	242
	Arbetsgivaravgifter	469	446
	Mervärdesskatt	198	255
	Summa	1 383	944
Not	16 Övriga skulder		
	Personalens källskatt	426	446
	Summa	426	446
Not	17 Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	1 494	1 385
	Övriga upplupna kostnader	328	241
	Summa	1 822	1 626

Not 18 **Oförbrukade bidrag**

Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	650	0
Summa	650	0

AnslagsredovisningNot 19 **Uo 1 6:3 ap.1****Datainspektionen (ram)**

Enligt regeringsbeslutet 2009-05-28, Fi2009/4428, har Datainspektionen gjort en indragning av anslagsmedel med 460 tkr motsvarande övergångseffekten. Den del som avser år 2009 är 322 tkr. Indragningen har gjorts den 25 juni 2009.

Enligt regleringsbrevet disponerar Datainspektionen en anslagskredit på 982 tkr.

Datainspektionen får disponera 964 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s. 3% av föregående års tilldelning 32 154 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslaget är räntebärande.

Not 20 **Uo 26 1:4 ap.53****Övergångseffekter av kostnadsmässig avräkning, Datainspektionen**

Enligt regeringsbeslutet 2009-05-28, dnr Fi2009/4428, har Datainspektionen tilldelats rätten att överskrida anslagsposten 53 under anslaget med 460 tkr.

21. Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2009	2008	2007	2006	2005
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Utnyttjad	1 033	936	860	696	707
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 273	3 182	3 182	3 182	3 182
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	17	62	53	85	29
Räntekostnader	0	0	0	3	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	1 861	2 019	1 792	2 262	1 282
Anslagskredit					
Beviljad	982	965	957	949	0
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	69	1 132	320	3 952	1 480
varav intecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					

(tkr)	2009	2008	2007	2006	2005
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	39	37	39	35	36
Medelantalet anställda (st)	44	43	42	38	41
Driftkostnad per årsarbetskraft	893	897	885	891	845
Kapitalförändring *					
Årets	0	-243	122	131	-28
Balanserad	0	-1 542	-1 664	-1 795	-1 767

* Fr.o.m. år 2009 avräknas anslag kostnadsmässigt och därför blir årets kapitalförändring +/- 0. Balanserad kapitalförändring från 2008 har reglerats under det särskilda anslaget Uo 26 1:4 i samband med övergången till kostnadsmässig anslagsavräkning. Belopp avseende semesterlöneskulden t.o.m. 2008 har omförts till posten Avräkning med statsverket enligt undantagsbestämmelsen.

Detta är Datainspektionen

Datainspektionen är en myndighet som arbetar för att behandlingen av personuppgifter i samhället inte ska medföra otillbörliga intrång i enskilda människors personliga integritet. Ansvarsområdet omfattar framförallt personuppgiftslagen, inkassolagen och kreditupplysningslagen. Datainspektionen gör inspektioner och hanterar klagomål från enskilda medborgare samt tar fram vägledningar och ger synpunkter på utredningar och lagförslag. Datainspektionen har också en omfattande informationsverksamhet, vi utbildar, svarar på frågor och ger stöd till personuppgiftsombud.

Kontakta Datainspektionen

E-post: datainspektionen@datainspektionen.se Webb: www.datainspektionen.se
Tfn 08-657 61 00. Postadress: Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm.

